

**Плани практичних занять з навчальної дисципліни «Цифрові технології в криміналістиці та судовій експертизі»
для студентів заочної форми навчання**

Тема 1. Криміналістичне дослідження цифрових слідів – 2 год.

П л а н

1. Поняття та види цифрових слідів. Метадані та хеш-функції.
2. Значення криміналістичного дослідження цифрових слідів.
3. Механізм утворення цифрових слідів та їх класифікація.
4. Особливості виявлення, вилучення та дослідження цифрових слідів.
5. Оцінка та використання цифрових доказів у судочинстві. Методи забезпечення цілісності й захисту цифрових доказів та їх перевірки.
6. Цифрові докази в мережі Інтернет.
7. Підготовка та призначення судових експертиз для дослідження цифрових слідів.

Список додаткової літератури

1. Використання електронних (цифрових) доказів у кримінальних провадженнях: метод. рек. / М. В. Гребенюк, В. Д. Гавлонський, М. В. Гуцалюк, В. Г. Хахановський та ін. Київ, 2017. 76 с.
2. Демидова Є. Є. Цифрові сліди кримінального правопорушення: поняття та особливості. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2024. Вип. 85. С. 71-75.
3. Кіберзлочинність та електронні докази: навч. посібник / [Б. М. Головкін, О. І. Денькович, В. В. Луцик, Д. М. Цехан]; за ред. канд. юрид. наук, доц. Ольги Денькович, д-р права, проф. Габріеле Шмельцер. Електрон. видання. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. 298 с. URL: <https://law.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2023/08/Cybercrime-and-Digital-Evidence.pdf>
4. Кримінальні процесуальні та криміналістичні основи використання електронних документів у доказуванні: колективна монографія / А. В. Гутник, А. Я. Хитра. Львів: ЛьвДУВС, 2022. 204 с.

5. Коваленко А. В. Класифікація електронних (цифрових слідів кримінального правопорушення). Проблеми законності. 2023. Вип. 161. С. 202–214.

Тема 2 Інструменти та платформи для збору відкритих даних – 2

год.

П л а н

1. Визначення та історія розвитку OSINT.
2. Місце та значення OSINT у правоохоронній діяльності.
3. Етичні та правові аспекти застосування OSINT у правоохоронній діяльності.
4. Протокол Берклі: значення та практичне застосування в OSINT розслідуваннях.
5. Види відкритих джерел, що використовуються в OSINT-розслідуваннях.
6. Методи та інструменти збору та аналізу даних у соціальних мережах.

Список додаткової літератури

1. Протокол Берклі щодо розслідувань з використанням відкритих цифрових джерел: практичний посібник з ефективного використання відкритої цифрової інформації у розслідуванні порушень міжнародного кримінального, прав людини та гуманітарного права / Управління Верховного комісара ООН з прав людини; Центр з прав людини Школи права Каліфорнського ун-ту в Берклі. — Нью-Йорк; Женева: ООН, 2022. — 102 с. — (HR/PUB/20/2). — ISBN 978-92-1-154233-2. URL: <https://www.ohchr.org/en/publications/policy-and-methodologicalpublications/berkeley-protocol-digital-open-source> URL2: <https://www.law.berkeley.edu/wp-content/uploads/2022/03/Berkeley-ProtocolUkrainian.pdf>
2. Радейко Р. І. Інструментарії OSINT у юридичній методології: теоретичні основи та практичне застосування. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія юридична. 2024. Вип. 43. С. 400–410. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15648723>

3. Москаленко Я. , Кривошея Д. , Дейкун О, Кисельов А. (2025). Гео-OSINT в кримінальному аналізі. Collection of Scientific Papers «SCIENTIA», (May 30, 2025; Glasgow, Scotland, UK), 85–91. Retrieved from <https://previous.scientia.report/index.php/archive/article/view/2793>

4. Торбас О. О. OSINT при розслідуванні кримінальних правопорушень: підручник. Одеса: Юридика, 2024. 180 с. Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.2774>

5. Drewer D., Miladinova V. The BIG DATA challenge: Impact and opportunity of large quantities of information under the Europol Regulation. Computer Law & Security Review. 2017. №3. Vol. 33. P. 298-308. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0267364917300699>

Тема 3. Спеціальні знання в сфері цифрових інформаційних технологій у правоохоронній діяльності – 2 год.

П л а н

1. Форми використання спеціальних знань в сфері інформаційних технологій.

2. Залучення спеціалістів в сфері інформаційних технологій до проведення огляду та обшуку, їх види та роль у слідчій дії.

3. Участь спеціалістів при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

4. Види судових експертиз в сфері інформаційних технологій.

5. Комп'ютерно-технічна експертиза, її види та завдання, вимоги до об'єктів дослідження. Фототехнічна та портретна експертиза: об'єкт, предмет та завдання дослідження. Особливості призначення та проведення портретної експертизи. Особливості призначення та проведення фототехнічної експертизи. Експертиза відео-, звукозапису: об'єкт, предмет та завдання дослідження.

Список додаткової літератури

Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994р. № 4038-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом МЮ України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом МЮ України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>

Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: затв. наказом Ген. прокуратури України, М-ва внутр. справ України, Служби безпеки України, Адміністрації Держ. прикордон. служби України, М-ва фінансів України, М-ва юстиції України від 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/%20v0114900-12#n16>.

Криміналістика: підручник / В. М. Шевчук, В. А. Журавель, В.Ю. Шепітько та ін. ; за ред. В. М. Шевчука. Нац. Юрид. Ун-т ім. Ярослава Мудрого. Вінниця: Право, 2024. 1009 с.

Криміналістика: криміналістична техніка: навч. посіб. / Р. Л. Степанюк, В. О. Гусєва, В. В. Кікінчук та ін.; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2023. – 388 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0055786.pdf>

Експертизи у кримінальному провадженні: науково-практичний посібник / М. С. Туркот, Н. В. Нестор, А. В. Столітній та ін. Київ: Норма права, 2020. 308 с.

Класифікація судових експертиз: монографія / за заг. ред. Е. Б. Сімакової Єфремян; МЮУ; Нац. наук. центр «Ін-т суд. експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса». Харків : ННЦ «ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса», 2021. 568 с.

Мирошниченко Ю. М. Використання спеціальних знань під час судового розгляду кримінальних справ / за ред. проф. М. Г. Щербаковського. Харків; Харківський національний університет внутрішніх справ. 2022. 97 с.

Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз: навчальний посібник для працівників правоохоронних органів / М-во юстиції України, Харків. наук.-дослід. ін-т судов. експертиз ім. М. С. Бокаріуса. Харків:

ХНДІСЕ: Промінь, 2018. 180 с.